

leer aan-
k terrein
het dan
van den
van wijzen
raad be-
raken van
n, waarin
ok door
n comite-
g behan-
kerkeraad
n worden
agde zich
veroor-
lens bui-
ge finan-
uur, ver-
niet zou-
us bijna
het recht,
en bij te
el, als er
aan, en
geleverd;
gelukkig
it terug-
niet, dat
licht is.
t het be-
orden; en
gemeente
haar be-
rij reeds
bel rond-
n, om op
nogmaals
de eerste
oort deze
volk een
eds lang
eds niet
et belang-
gothische
hebben,
roozeling
vorden.
lezers, die
randeren,
Niet door
et anders
rie hoog-
gestaan,
op de
drukking
te bren-
t, dat een
t, staande
to stand
dere uit-
angelsche
maar ook
wensen
to stand
neer zoo
lelijk dit
de noo-
ware.
el, buiten
leen, een
eed, dan
het is,
ten, tenzij
bezit, om
erij moet
n, dat zij
nemende
niet zorgt.
n nieuwe,
taling, te
ellig nog
euw de
word leert
deze uit-
paard, en
moesten
et bereik
e over te
tond.
lelijk al-
st op de
tekt van-
kst eers
verdeeld
a verder,
nself, en
nder for-
crek van
te de uit-
dragen,
rken wel
oelen, en
e moeie-
blijna ten
uitgave,
d op.
UYPER.
n.
LOON te
V. 19 A.

f 350; uit het busje van Meij. H. te A. f 7,69;
door Ds. P. van Son f 25; door b. b. diakenen
te A. f 3; door br. H. f 9,50; door h. h. col-
lectanten te A. f 1; door M. J. te Z. f 5 en
f 2,10; door Meij. H. te A. f 1; van M. en A.
E. R. f 2; van W. M. te A. f 1.
Ingekomen bij Ds. J. H. HOUTZAGERS, van
J. Baan, Kralingen f 5.

Mit de Pers.

Het weekblad de *Kreeft* bevatte een stuk
van Da. Feringa met een repliek van Prof.
Lindeboom, die niet van alle belang ontbloot is.
In het *Handboekje*, door Da. Feringa en
Da. Litooy uitgegeven, had men, om het ziele-
ntal op te geven, de uitdrukking gebezigd,
dat 200 en 200 veel zielen den kerkeraad er-
kenden.
Hiertegen was de *Kreeft*, als blijk van Dole-
antie, opgekomen; en hiertegen verweert
zich Da. Feringa in dit schrijven:

Zie gebleefte Redactie.

In Nr. 3 van de *Kreeft* schrijft L. L. aan N. N.
enige bedenkingen over Ds. Feringa in diens schrijven
in de *Zijder Kerk* en in het mede door hem uitge-
geven *Handboekje*. Wat het eerste betreft, zegt hij:
"Dat Ds. Feringa allengs meer in de *Zijder Kerk*
acht lieren gelijk vroeger Ds. Zeeuwse. *Kerk*
acht niet verstandig." Willen Ds. Feringa en
L. L. mededeelen, dat hem de Doleantie minstens
even bezig is, als voor L. L. de Separatie; dat hij
niet zal zeggen: "maar strijd met: Geestverant
in deze van zijn blaasende vriend en geliefden Broeder,
die inderdaad de *Zijder Kerk* verdedigde; en dat
zijn zoogenoemd "vrienden" L. L. niet behoef te ont-
rusten; dewijl hij alleen liert voor naleving van de
voorwaarde, waaraan de vereeniging is tot stand ge-
komen. Dat niet Separatie voor Ds. Feringa, niet Dole-
antie voor Separatie van moeten wijzen, maar beiden in
alles gelijk gelijk recht moeten hebben.
Hierover dus niets meer.

Ten aanzien van het *Handboekje* wil ik gaarne tus-
schen L. L. en N. N. als M. (middelen man) in
het midden staan. L. L. liet in deze zaak een vrees
niet bestaan. De Redactie van het *Handboekje* toch
zegt van de opzichte van het zielestal achter de Kerken:
Niet om — gelijk enkelen gemeend hebben — hier-
mede op eenige wijzen begrenzen van het vaak steeds
wassend getal welgeinden aan te wijzen. Deze opgave
bedoelt alleen vermelding van hen, die op het tijdstip
der opgave den kerkeraad erkenden, en hun gezinnen...
Dit nu vindt L. L. verschillend. Het antwoord kan kort
zijn: Waarom moet het? Omdat de Redactie van het
gevoelen, die beide methoden in het midden liet. De
Litooy kon natuurlijk niet "dolerend" (het schimpende
dolerantisme) laten wij voor rekening van L. L.)
schrijven: en Ds. Feringa kon natuurlijk evenmin de
taal der separatie spreken of aanvaarden.

Hebben de Synode dit niet aanvaard? De Synode
hebben ook op dit gebied vrijheid gekozen, en niet de
Doleantie in Separatie aangenomen. Getuige Hoofdst.
II van de vereenigingsvoorwaarden in Art. 1 en 2.
Waarom ook voor de vroeger Christ. Geref. Ge-
meenten? De Redactie van het *Handboekje* mocht
geen onderscheid tusschen de 680 Kerken kennen, en
kon dus niet scheiding tusschen hen maken in deze.
Eig dit was ook volstrekt niet noodig.

Geen enkele Gemeente uit de scheiding kan en zal
de kenschetsing van het dolerantisme erkennen. Geen enkele
Gemeente kan er blijkbaar tegen hebben. Immers
indien het zielestal niet alle leden omgeeft, geldt toch
van de opgegevenen, dat zij op het tijdstip der op-
gave den kerkeraad erkenden. Men kan niet den kerkeraad
op het tijdstip der opgave? Meent L. L. waarlijk,
dat als vroeger Christ. Geref. Gemeenten, die hun leden
liever zouden omtrekken als hij vroeger de kerkeraad
niet erkende? Dit heet Ds. Feringa later gedachte
van hen dan L. L.

Het *Handboekje* heeft dus geen "dolerantisch uit-
hangbord" voor al de Kerken gezonden. Maar evenmin
mag het uithangbord der Separatie voor allen. Tenzij
L. L. dit eische (in strijd met de vereeniging) kan hij
niet gerust gesteld zijn.

Van Hk. Jr.
PERKSA.

Kinderl. 19 Jan. 1893.

Ren schrijven, waarop Prof. Lindeboom dit
antwoord gaf:

Wat Ds. F., blijkbaar de hoofd- of eindredactor
van het *Handboekje*, hier tot verduidelijking van het
door L. L. gewraakte voorwoord zegt, is bijzonder
opmerkenwaardig. Zoo komt er duidelijkheid. En 't is
voor alles noodig, dat we goed weten, wat we aan
elkaar hebben.

Namens L. L. kunnen wij reeds amonstons mede-
deelen, dat hij volstrekt niet "het uithangbord der
Separatie" eischt, en desalniettemin niet gerechtigd is
door br. F.'s toelichting, te zeggen, dat hij, L.,
daaruit, dat die broeders en redacteurs zich vergis-
sen, die op zulke "avilgen" — gelijk dergelijke ter-
men en uitspraken wel eens genoemd worden — geen
acht slaan, en het allerminst noodig achten ze te ver-
dragen. De waarheid der kenschetsing van het uit-
hangbord" en van het bevoorrecht tegen het *Handboekje*,
in den brief van L. L. wordt o. i. door bovengest.
schrijven zelf in het licht gesteld. De Gemeente uit
de Scheiding kunnen met zulk een *Handboekje* geen
vrede hebben; en, goed gezien, geen enkele van de
Geref. Kerken. "t Beveemdt ons wel, dat andere
bladen dit niet zien, althans niet zeggen. Maar nu wij
het zien en Ds. F. ons ten overvloede zegt, dat het
wel degelijk zijne theorie is, die hem leidde en zal
leiden, nu mogen wij ook niet nalaten het te zeggen.
Om des lieven vreesd, die zonder waarden en
suiverheid niet kan bestaan. Het doet ons echter zeer
leed, dat wij in plaats van te samen al onze kracht
te kunnen wijden aan den opbouw van de Geref.
Kerken, nu nog weer aan 't werk moeten tijgen om
"shinderpalen" op te ruimen, waartegen wij o. a. de
Zijder Kerk te ten vorige jare gewaarschuwd heb-
ben. Och, mochten wij één van hen en één van hen
al de touwen en de brokken van het Genootschap
jijk uitslagende voor goed opruimen, en zelfs de reuk
daarvan verdrijven uit onze hieederen, woorden en
gedachten. Wij zijn immers vrij gemaakt door den
Heere van dat wereldsch Genootschap, en hebben
daarmede geboeken of daarvan ons ontschouden.

Wij zullen, bij leven en welzijn, aan Ds. F. de eere
bieden, zijn betreding en argumenten openlijk te
bespreken. Al moeten we er tegen opkomen, en niet
blijven waarschuwen om toch niet door deren en der-
gelijken lier de onrust en spanning, die op vele
plaatsen heerscht, te vermeerdere, en den niet-moe-
ganden broeders "geeft" koren", te bezorgen — wij
zullen het doen in den geest en in den toon der
broederlijke liefde. In de hoop, dat wij het nog wel
eens worden, en liever alle schijnlijke theorieën van
laten dan de vereeniging van de Geref. Kerken storen.
Daarom moeten we echter reeds nu Ds. F. ver-
zoeken, nooit weer de beschuldiging van "schimpen"
op ons te leggen. We zijn gewoon, ronduit te spreken
op vergaderingen en ook in de pers. Ach, ja, menig
maal ontgilt ook wij wel eens een onjuiste of te
ruis uitdrukking. Maar "schimpen" — we hebben
ons niet, ook zullen we hebben gedaan.

Ds. F. acht de uitdrukking "dolerantisch" een
"schimpende". Ook Ds. Beuker moest het onlangs ont-
geiden wegens dien term, toen hij al in één adem
dolerantie en separatisme verwierp. Ds. F. acht
blijkbaar het "dolerantisme" een zaak zoo verfoelich,
dat de naam zelf het verraadt. Dat zij zoo. Dat geeft
ons zelfs hoop om Ds. F. te winnen tot een "sepa-
ratisme" of ook voor "separatie" — die ook niet he-
zelde is als de "Afscheiding van 1834" — maar voor
de methode der dolerantie, zoals die door de *over-
ander* aangenomen "bedingen" de G. G. Synode
van Leeuwarden is vrijgelaten en geleid. Evenwel dat
"schimpende" neme hij terug. *Wij* hebben dat woord
niet uitgedacht. 't Is als we ons niet vergissen, het
eruit door Ds. Herold gebuikt. Hoe dat zij, wij ge-
bruiken het niet om te schimpen, maar om te onder-
scheid. Om de dolerantie te onderscheiden van de
op den spits-drijver van de theorie, Kort gezegd:
dolerantisten zijn o. i. zij, die van geen afbrenging
weten. Tegen die *overjanting*, "als misken-
ning, *de grenzen*" ging alar van C. G. zijde de
sind. Daarvoor vreesde en beelde elk C. G. zijde. In
omdat nu het "Handboekje" die *afbrenging* afweert,
die door de bedingen van Leeuw. werd bedoeld en ver-
kregen, daarom, gansch objectief, noemden wij het

voorwoord een dolerantisch uithangbord". Daarin
kunnen we ons vergissen, maar van schimpen!"
mag geen sprake zijn.

Vergissen we ons — o ho blijde zullen we dan
wezen. Want waarlijk ons hart wij niet liever dan
krachtige doorwerking der Vereeniging; het doet ons
leed, dat op zoo vele plaatsen de eenheid, de waar-
deering en liefde niet toeneemt maar ieder lief bij
de zijnen zich houdt. We meenen echter tot nu toe
niet ook onze overtuiging is, dat de Synoden wel de
begrenzing hebben vastgesteld, moogen we niet zwin-
gen als die begrenzing door invloedrijke en kundige
mannen wordt ter zijde gezet voor de vroeger N. G.
Kerken, en nog veel minder waar die theorie ook op
de van de N. H. Kerk als van een valsch Kerk wilken
om wetens afgescheiden Gemeenten of Kerken wordt
toegepast, zij het dan ook, dat dit geschiedde terwille
de eenheid van het net, zoals punt 3 van br. F.'s
brief schijnt aan te duiden.

Laat men allen, die het *Handboekje* hebben al vast
mogen aannemen, het opstel *in den weg om innig
gemeenschap met Christus, tot hogere eenheid* van Ds.
L. J. Ploos v. A. te lezen. Daarin is de rechte toon
aangelegd en de begrenzing niet afgeweken maar
noodig verklaard. Wij zijn Geref. Kerken, die buiten
zijn oordeel God. Mens voor of tegen. En allen die
"voor" zijn, en die allen met hun naam mogen als
leden onzer kerken worden erkend. Is dat niet zoo?

Wij voor ons achten dit debat een anachro-
nisme, dat ons opnieuw het bewijs komt leve-
ren, hoe niet alle menschen op gelijke wijze
in hun denken georganiseerd zijn.

Ons zou het niet in den zin zijn gekomen
zulk een Separatie en Dolerantie dekkende for-
mule voor zulk een *Handboekje* te kiezen.
Het cijfer zonder meer zou ons volstaan heb-
ben, daar elk lezer toch wel wist, wat dit cijfer
beduidde.

Cijfers hebben juist dit eigenaardige, dat ze
door verschillende landstallen anders worden uit-
gesproken. Schrijf ik 100, dan leest een Fran-
schman dat op zijn Fransch, en een Engelschman
op zijn Engelsch. De één zegt *cent*, de ander
one hundred.

En zoo ook zou een Separatist dit cijfer ach-
ter den naam van een kerk gelezen hebben in
den zin van: "deze lieden hebben deze kerk
gesticht of zijn er later in opgenomen;" en zou
een dolerantist (*in sine verbis*) gelezen heb-
ben: "deze zijn de lieden, die alvast tot de
erkenning van de ware ambtsdragers geko-
men zijn."

We zouden dan noch aan Ds. Feringa's
accuratesse behoefte hebben gevoeld, noch
Prof. Lindeboom's ergernis in ons hebben voel-
en opkomen.

Ook zien we de apostelen zeer weinig met
deze kwestie tegenover Israël bezig.

Ze betuigen hun, die in de synagoge achter-
blijven, dat ze zich bekeeren moeten, en ons
dunkt daarin zijn Prof. Lindeboom en Ds.
Feringa het in de toepassing ook op onze
toestanden eens.

KUYPER.

Officiële Berichten.

(Mit verhooring uit het Kerkblad van 3 Febr.)

Hulpbehoevende Kerken.

De door de Provinciale Synoden, ter uitvoe-
ring van de besluiten der Generale Synode te
Amsterdam, gehouden in Juni 1892, benoemde
Deputaten voor de Hulpbehoevende kerken, be-
richten aan de Geref. kerken, dat zij
zich hebben vereenigd en een aanvang gemaakt
met de behandeling der hun toevertrouwde
belangen.

Zij noodigen alenu de kerken uit, gedachtig
aan den nood der hulpbehoevende zusters,
daar toe inzamelingen te houden, waarvan het
geven van de eigen Classis en Provincie mocht
kunnen afgezonderd worden, bestemd worde
voor de Algemeene kas.

Het voor de Algemeene kas bestemde be-
drag kan gezonden worden aan den onderge-
teekende, Penningmeester.

Naar het door de Generale Synode dien-
aangaande bepaalde, kunnen de kerken die
ondersteuning wenschen, eerst dan voor hulp
in aanmerking komen bij de Algemeene kas,
nadat gebleken is, dat zij zelve deden wat zij
konden, de Classis naar vermogen bijstond, en
ook de Provincie hulp verleende.

Dat de liefde dringt tot bijstand in den nood,
naar den regel van 2 Kor. 8, opdat de kerk-
dienst overal behoorlijk onderhouden worde
tot stichting en opbouw der gemeente des
Heeren.

Deputaten voor de Algemeene kas voor
de Hulpbehoevende kerken,

B. VAN SCHIEVEN, Voorzitter.

A. W. VAN BRECK CALKON, Secretaris-Penningmeester.

Jan. 1893.

Zending.

De volgende circulaire is door Deputaten
Synodi tot de Zending onder Heidenen en Ma-
homedanen aan de Kerkeraden verzonden:
Welkeren, en Kerke, Broeders!

Deputaten Synodi der Gereformeerde Ker-
ken tot de Zending onder Heidenen en Ma-
homedanen hebben, op hunne vergaderingen te
Hage en Utrecht, in September en Januari
11, in rijspe overweging genomen de uitzending
van Broeder, Dr. J. G. Scheurer, als Zending-
arts naar Midden-Java.

Dr. Scheurer ontving opleiding tot Zending
als kweekeling der Utrechtse Zending-Vere-
eniging. Omstreeds den tijd, dat hij, na vol-
brachte studie, zou worden uitgezonden, kwam
de Ned. Herv. Gemeente te Utrecht in dola-
antie, en omdat de heer Scheurer van harte en
openlijk zijn instemming daarmede betuigde,
werd hij door het Bestuur der genoemde Zen-
ding-Vereeniging, gedwongen, het Zendinghuis
te verlaten.

In den recht kerkelijken weg, werd hij nu
door den Kerkeraad der Ned. Geref. Kerk van
Utrecht aanbevolen bij Deputaten der voorl.
Synode van Ned. Geref. Kerken, tot de Zen-
ding, en door dezen kwam hij in betrekking
met de Ned. Geref. Zending-Vereeniging. Daar
het bleek, dat Br. Scheurer bijzonderen aan-
leg had voor de geneeskunde, en daar er zoo
dringende behoefte bestond ook op Midden-
Java aan Zending-artsen, werd besloten, hem
als zoodanig te laten opleiden. Waartoe kon
onder de leiding des Heeren, een uitstekende
gelegenheid geopend werd in verband met de
Medical Mission Association, te Londen.

Als kweekeling der Ned. Geref. Zending-
Vereeniging, vertrok de heer Scheurer, in
Januari 1887, naar Londen, waar hij huisves-
ting verkreeg in de Stichting onder bestuur
van Dr. J. M. Maxwell, den secretaris der be-
doelde Medische Zending-Vereeniging. Na een
jaar van voorbereidende studie, werd hij toe-
gelaten als student in de medicijnen aan het
groot Londen-hospitaal, waar hij sedert zijne
studien vervolgde. In het najaar van 1892 legde
hij zijn eind examina af, en verkreeg hij de
diplomas van M. R. C. S. (*Member of the Royal*

College of Surgeons) en L. R. C. P. (*Licentiate
of the Royal College of Physicians*), die hem
recht geven tot de uitoefening der genees-
hele- en verloskunde, in al haar omvang, zoo-
wel in Groot-Brittanje als in de Britsche Ko-
loniën, en op welke hij in andere Engelsch
sprekende landen, zonder verder examen tot
de praktijk der geneeskunde wordt toegelaten.
Gedurende den tijd zijner studien heeft hij zich
in hooge mate de achtung zijner professoren
en medestudenten verworven.

Met betrekking tot zijne uitzending, is door
Deputaten vooral in overweging genomen, dat
de heer Scheurer werd opgeleid in verband
met de Ned. Geref. Zending-Vereeniging, om
zoodra hij zijne studien zou hebben volbracht,
door die Vereeniging te worden uitgezonden
als Zending-arts. Indien er nu geen sprake
van ware, dat de Kerken den arbeid der
Zending-Vereeniging zullen overnemen, dan zou
Dr. Scheurer nu door haar worden uitgezonden.
Stande de regeling der overname van be-
doelden arbeid door de Kerken, is het niet
de zaak der Vereeniging om uit te zenden,
terwijl toch die uitzending zelve niet mag
worden vertraagd. Reden waarom Deputaten
besloten hebben, Dr. Scheurer uit te zenden
in overleg met de Ned. Geref. Zending-Vere-
eniging.

Deputaten dit ter kennis der Kerken bren-
gende doen tegelijkertijd, door de respectieve
Kerkeraden, een beroep op hare bereidwillig-
heid om, door een bijzondere geldelijke bij-
drage te voorzien in de kosten aan de uitzen-
ding en eerste vestiging van Dr. Scheurer
verbonden. Als ieder der 700 Gereformeerde
Kerken van Nederland, naar vermogen, iets
bijdraagt, dan zal de benodigde som *spoedig*
en *zonder moeite* bijeengebracht zijn. De rege-
ling, hoe zulks in iedere bijzondere Kerk het
best geschieden zal, kan onder geen betere
zorg zijn, dan die des Kerkerads. Waarom
Deputaten de vrijheid nemen Welkeren, en Er-
waarde Broeders, u te verzoeken ook hierin
voor uwe Kerk, de zaak des Heeren, in de
uitbreiding zijns Koninkrijks, te willen dienen.
De ingekomen gelden kunnen gezonden wor-
den aan de ondergeteekenden; aan den heer
de Moen, penningmeester te Dordrecht, of aan
den penningmeester der Ned. Geref. Zending-
Vereen, den heer Stiel, Vijzelstraat, Amsterdam.

Kn bovenal, dat deze eerste uitzending uit
Nederland van een arts in den dienst der Zen-
ding in het gebied moge worden gedacht voor
des Heeren aangezicht. Onze verwachting van
zegen op den voorgenomen arbeid van dezen
Zending-arts is alleen van den Heere onzen
God, in algeheele afhankelijkheid van de lei-
ding des Geestes, naar het onfeilbaar Woord.
Doch de Heere wil om die leiding en zegen
gebeden zijn. Dat er dan veel gebeds opga uit
onze Kerken, opdat deze dienst den Heere
welgevallig moge zijn en van Hem gezegend.
Met heilbode en groete, verblijven wij Wel-
keren, en Kerke, Broeders.

De Deputaten Synodi van Gereformeerde
Kerken tot de Zending onder de Hei-
denen en Mahomedanen.

Namens hen,
J. H. DONNER.

F. LION CACHET.

Leiden, Rotterdam, } 23 Januari 1893.

Buitenland.

Syrië. Waarschuwing tegen twee
bedridders-collectanten. Uit de
Syrische kerken.

In de *Algemeene Evangelisch-Lutherische
Kerkvereeniging* wordt door den Syrischen
predikant W. Faber te Tschirma bij Gref. gewaar-
schuwd tegen twee zwendelaars-collectanten,
met name Sergius en Chananischi. Geen van
beiden is predikant. Sergius is een geogd
bezitter van wijbergen uit Gulguta in Urmia.
In de laatste jaren heeft hij minstens 10 bedel-
reizen gemaakt. Voor drie jaren collecteerde
hij groote sommen in Engeland en Amerika
voor de stichting van een school voor blinden
in Gulguta, in Urmia. In Gulguta is slechts
een blinde dame, die in haar onderhoud voor-
zien kan, te vinden. Toen ter tijd waarschuwde
de directeur van het Amerikaansche bijbelge-
nootschap Labarre, tegen het doen van Ser-
gius, Chananischi en andere collectanten, om-
dat hij in de gelegenheid geweest was hen in
hun vaderland gade te slaan. Sergius heeft
behalve Amerika en Engeland ook collectee-
ren gedaan door Noorwegen, Zweden en
Denemarken, en als wij ons niet vergissen dan
heeft hij met Chananischi ook Nederland be-
zoekt.

Wel heeft het tweetal eenige aanbevelingen
bij zich, doch op de keper beschouwd bedu-
den die niets. Sergius en Chananischi zijn
evenzeer bedridders als de zich te Barmen in
voortloope hechtenis bevindende Simon bar
Hormiz, die een welgesteld grondbezitter uit
Syrie is. Een ander Syrisch collectant Babu
uit Supergan heeft duizenden guldens in Zwe-
den collecteerde en werd zelfs bij den koning
toegelaten. Faber heeft zelf een fotografie
gezien, waarop Babu heet te staan tusschen
zijne weeskinderen. Daar Faber in 't bezit was
van de fotografie van het te Gulguta be-
staande Syrische weeshuis, zoo bleek het hem
dat Babu eenvoudig het hoofd van den direc-
teur van het weeshuis eenvoudig uit de photo-
grafie had gesneden om daarna het hoofd van
een zijner konterfeitsels er op te plakken,
waarna hij het aldus verkrigen beeld opnieuw
had laten fotografeeren. Moez bar Jakob,
die in 1891 op zijn collectreis zoo innig kon-
spreken, bewees, toen hij in Syrie was terug-
gekeerd, dat hij een slecht suijet was, van wiens
weeshuis geen steen te vinden was.

Tot bevestiging van zijn oordeel over Sergius
en Chananischi beroept de heer Faber zich
op het oordeel van Dr. Shad, die sedert vele
jaren de zending van uit Amerika in Syrië
geleid heeft en op den pred. Brown, zending-
ling der Engelsch-Episcopale kerk, en op
Dr. Labarre.

Wie geld geven wil voor de Syrische kerk
zende het aan bisschop Max Gabriel te Uru-
mania, deze besteedt het, volgens den heer
Faber, voor dat gene wat het meest steun be-
hoeft.

De bijdragen die men aan Sergius en Cha-
nanischi gegeven heeft, zijn voor het Godsrijk
verloren, tenzij men de beide bedridders weet
afbreken en grenzel te zetten. Dan behoef
men enkel in de bladen opgave te vragen van
hetgeen men hen toebetrouwd, welk geld dan
gemakkelijk door tusschenkomst van de consuls
is terug te krijgen. Want Sergius is onderdaan
van den Perzischen grootgrondheer van het
dorp Gulguta, Seraf Sultana, en deze is wel

een Mahomedaan, doch hij behandelt zijn on-
derdanen zeer goed. Hij zal er zeer goed toe
vinden zijn om het den Christenen ontstolen
geld van het aanzienlijk vermogen van Sergius
terug te geven. Van onderdrukking der Chris-
tenen door de Mahomedanen in Perzisch Syrië
is geen sprake meer.

De heer W. Faber is van oordeel, dat de
Syrische kerk den steun der Christenen in de
oude en nieuwe wereld zeer noodig heeft. Zij
is een van de oudste kerken der wereld, en
hoe ook vervallen, vindt men nog iets van de
zalf en van de geur van het Christelijk leven
uit den apostolischen tijd in haar, doordat
zoo vele oude en eervoorde gebruiken in haar
nog in eere zijn. Een grooten zegen zou het
zijn, indien zich een comité vormde, om de
Syrische kerk te helpen om hare leeraars en
betere opleiding te bezorgen. Pera Johannes,
die in het Missions Seminar te Hermansberg
gevoerd werd, schijnt met zegen in zijne om-
geving te arbeiden. De kerk begint behoefte
aan prediking te gevoelen; sedert vele jaren
had men aan de op zichzelf zoo schoone
liturgie genoeg.

Verstaan wij de bedoeling van den heer W.
Faber wel, dan is het 't streven niet om in
Syrië tot nieuwe kerkformatie te komen, maar
om de oude bijna verstorven kerk met nieuw
leven te bezielen, door haar te voorzien van
goede predikers.

Of dit een goede methode tot reformatie
is, moeten wij te moeten betwijfelen. Toch
verlangen wij ons dat door de Britsche en
Amerikaansche Bijbelgenootschappen georged
is voor de verspreiding van Gods Woord in
Syrië, en hopen wij dat het plan tot stichting
eener Theologische Hoogeschool te Urmunia
slagen zal.

Gemengd Nieuws.

In 1892 overleed in Engeland de Episcopale
predikant James Spurrel, die zijn kolossaal vermogen
ten bedrage van meer dan *seven millions guldens*, ver-
maakte aan verschillende kerkelijke instellingen of in-
richingen van weldadigheid. Het Britsch en Buiten-
landisch Bijbelgenootschap ontving pl. min. f 350,000,
de Anglicaansche zending in Afrika en China f 500,000,
voor een idioot-asyl was f 60,000 gelegateerd.

In Duitschland en Oostenrijk wordt het publiek van
dienstboden enz. bedorven door de uitgevers van de
zg. "litterairen literatuur". Het is er om te doen
om de scandalen van den dag in den vorm van
romans onder de oogen van den minderen stand te
brengen. De dood van Lodewijk II van Beieren heeft
de stof geleverd voor 13 romans, de telwoord van
prins Rudolph van Oostenrijk voor 22; van het boek,
getiteld: "Schenki, de moordenaar van dienstboden",
werden 200,000 exemplaren verkocht; met de uitgave
van "de Beul van Berlijn" zijn groote sommen ver-
diend.

Dat er veel naar dergelijke boeken getruwd wordt,
blijkt ook uit het reuige feit, dat de uitgevers van
dergelijke literatuur er een leger van 45,000 colporteurs
op na houden.

En nog is deze literatuur niet de verderfelijste. Er
zijn schrijvers en uitgevers, die niet dan de walge-
lijste toneelen beschrijven, hetgeen de "pornogra-
phische" literatuur genoemd wordt. Deze laatste is
vooral in Frankrijk te zoeken.

WINKEL.

John Wesley.

Aan Spurgeon's nagelachtemia.

IV.

Tot op dit tijdstip toe was hij ondanks de
eetle reinheid zijns levens, toch steeds een
slaaf geweest van twijfel, en had voortdurende
vrees hem gekweld. Nu gevoelde hij het inner-
lijke getuigenis van Gods vergevende genade.
In dit gevoelen werd hij versterkt door zijn
bezoek aan Herrnhut in Juni 1738. Hij had
daar toen een onderhoud met Zinzendorf en
Christian David. Het gevoel was echter van
voorbijgaande aard, en zijn eigen zelfvertrou-
wen ontvloot hem dermate, dat hij in 1739
schreef, dat hij "geen Christen was" en dat
hij noch Gods liefde bezat, noch verheuging
vond in den Heiligen Geest, noch den vrede
des Heeren deelachtig was. In 1747 beschouwde
hij de gedachte aan geloof, als een middel tot
verlossing, als strijdig met het gezond verstand;
in 1761 was hij niet langer van oordeel, dat
zelfvertrouwen een noodzakelijk kenmerk van
den waren Christen is. Toch maakt deze
datum van Mei 1738 een keerpunt in zijne
loopbaan uit. Gedurende de tien daaraanvol-
gende jaren, preekte hij de noodzakelijkheid
van oogenblikkelijke bekeering, de innerlijke
overtuiging van verzoening en de zekerheid
van genade ten slotte, met zooveel voorbarig-
heid, dat dit een tijdelijke afscheiding ten
gevolge had van de gevestigde staatskerk. Na
verloop van dien tijd wijzigde hij, zoo hij ze
zelfs niet geheel en al liet varen, de inzichten,
welke vóór dat tijdstip de zijne waren. In dien
tusschentijd echter was hij ongemerkt de sticht-
er geworden van het Wesleyaansche Metho-
disme.

Van 1739—1747 predikten de Wesleys hunne
begrippen omtrent plotselinge bekeering, zelf-
vertrouwen en genade door geloof, met zoo-
veel kracht en nadruk, dat onder hun gehoor
gevallen van godsdienstwaanzin niet zeldzaam
waren. In het oog van het beschaafde deel
van het publiek, wierpen die gevallen een
schaduw van discreet op de Methodistische
beweging zelve. Het moet echter erkend wor-
den, dat de indruk van deze lichamelijke mani-
festatie, op de groote onwetende schare ge-
weldig was. Met zijn tot lichtgelovigheid over-
hellend temperament, en zijne beaatte neiging
tot het wonderbaarlijke, moogde Wesley in
het begin deze uiterlijke vertooningen aan,
welke hij nu eens aan goddelijke, dan weer
aan Satanische invloeden toedichtte. Charles
Wesley echter, had zich van den beginne
af er tegen gekant, en overreedde ten slotte
zijn broeder hem daarin te steunen, en zijne
zwaarte daarmede te deelen. In 1747
schreef John Wesley: "De bewering, dat ge-
loof een middel tot verlossing is, is strijdig
met het gezond verstand". Eene halve eeuw
later zeide hij tot Mr. Melville Horne, toen hij
met dezen een gesprek voerde over het be-
gint-tijdeperk van zijne zending op aarde. "I oen,
nu vijftig jaar geleden mijn broeder Charles en ik,
in den eenvoud onzer harten, het goede Eng-
elsche volk verkondigden, dat tenzij zij *wisten*,
dat hunne zonden vergeven waren, de toorn
en de vloek Gods steeds over hun hoofd hin-
gen, toen heeft men ons niet gesterend,
Melvill, en dat verbaast mij. De Methodist
zullen nu, hoop ik, wel beter weten."

Wesley's succes was gedeeltelijk te danken
aan zijn persoonlijk karakter, gedeeltelijk aan
de verdooving, waarin het godsdienstig leven,
om hem heen lag gedompeld, gedeeltelijk aan
de geschiktheid van zijn bijzondere manier
van onderwijzen, om te voldoen aan de eischen
van den dag; en gedeeltelijk ook, zooals wij
nu kunnen gewaar worden, aan de maatschap-

pelijke neigingen van zijn tijd. Onbewust greep
Wesley eene machtige beweging aan, op het